

Hutbe, 04.02.2022

Komşuluk Hakları

﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي
الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ
وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ﴾
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«مَا زَالَ يُوصِينِي جِبْرِيلُ بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُورَثُهُ»

Muhterem Kardeşlerim!

İslam'ın komşuluk ilişkilerine dair getirmiş olduğu hükümler, toplumsal huzur ve barışı temin eden prensiplerin en önemlilerindendir. Dini, dili ve rengi ne olursa olsun, farklı toplumsal kesimlerin bir arada yaşamasını sağlayan bu ilkeler tarihî süreç içerisinde Müslümanlar için bir yaşam biçimi hâline gelmiştir. Yüce kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'de “Allah'a kulluk edin ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yakın arkadaşta, yolcuya, ellerinizin altında bulunanlara iyi davranın. Allah kendini beğenen ve böbürlenip duran kimseyi asla sevmez.”¹ diye buyurulmaktadır.

Değerli Müminler!

Komşuluk hukukunun gözetildiği beldelerde, yüzyıllar boyunca farklı ırk ve inanç mensupları aynı muhitlerde, saygıyı temel alarak barış içerisinde yaşamışlardır. Bu arzulan tablonun ortaya çıkmasına vesile olan ise İslam ahlakının vazgeçilmezi olan komşuluk hakkının davranışlara şekil vermiş olmasıdır. Âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa صلی الله علیه وسلم, “Cebrâil bana komşuya iyilik etmeyi tavsiye edip durdu. Neredeyse komşuyu komşuya mirasçı kılacak sandım.”² diye buyurmuştur. İfade ettiği bu değerli söz ile Yüce Peygamberimiz صلی الله علیه وسلم komşuluk ilişkilerinin akrabalık ilişkileri kadar kıymetli olduğunu belirtmiştir.

Kıymetli Cemaat!

Müslümanlar olarak, azınlıkta yaşadığımız toplumlarda her birimizin İslam'ı temsil etme görevi vardır. Eylem ve söylemlerimizin sadece şahsımızı bağlamadığının ve bizatihi İslam diniyle ilişkilendirildiğinin bilincinde olmamız gerekmektedir. Toplumda ortaya koyacağımız iyi veya kötü her davranışımızın faturasının İslam'a kesileceğinin şuurunda olmalıyız. İnsanların bizimle ilgili kanaatlerini en çok belirleyen alanın komşuluk ilişkisi olduğunu aklımızdan çıkarmamalıyız. Komşularımızın, dini ve mezhebi ne olursa olsun, sadece ve sadece komşu olmaktan kaynaklı hakları vardır ve bu sebeple güzel muameleyi hak etmektedirler. Komşularımızın acılarını paylaşmak, sevinçlerine ortak olmak, ihtiyaçlarını gidermek Allah'ın katında makbul bir ibadet olarak övülmüştür. Sevgili Peygamberimiz صلی الله علیه وسلم'in Medine'de Yahudî komşuları vardı. Onların hak ve hukuklarını gözetirdi. Hatta kurban kesip etini dağıtacağı zaman Hz. Âişe (r.a.) validemize “Yahudi komşumuzdan başla.” diye buyururdu.³

Aziz Kardeşlerim!

Yüce Peygamberimiz صلی الله علیه وسلم “Allah'a ve ahiret gününe inanan kimse komşusunu incitmesin.”⁴ diyerek, iyi komşuluk yapmanın inancımızın ayrılmaz bir parçası olduğunu vurgulamıştır. Dinimizin emrettiği üzere, komşularımız ile kuracağımız iyilik merkezli güzel ilişkilerimiz hem bizleri Allah'a yakınlatacak hem de farklı toplumsal kesimlerin bir arada huzur ve barış içerisinde yaşamasına vesile olacaktır. Yüce Mevla bizleri, komşularına karşı görev ve sorumluluklarını yerine getiren kullarından eylesin. Amin!

¹ Nisâ suresi 4:36

² Buhârî, Edeb, 28

³ Kurtubî, el-Câmiul-ahkâmî'l-Kur'ân, V, 188

⁴ Buhârî, Edeb, 31 (VIII, 13); Müslim, İman, 75